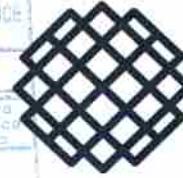

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVA - REPUBLIC OF KOSOVO
ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT
NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE I NATIONAL AUDIT OFFICE

19-06-2024

Nr. Prot. Br. Prot. Proc. No.	Nr. Faqeve Ds. Stranice Nr. Pages
04 47 886	1

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

Per:	Glauk Konjufca, Kryetarin e Kuvendit të Republikës së Kosovës Zenun Elezaj , Kryetar i Komunës së Klinës Fadil Gashi, Kryetarin e Kuvendit Komunal të Komunës së Klinës
Kopje elektronike:	Hykmete Bajrami, Kryetare e KMFP Armend Muja, Kryetar i KBPT
Nga:	Vlora Spanca, Auditore e Përgjithshme e Republikës së Kosovës
SUBJEKTI:	Raporti i auditimit për Pasqyrat Financiare Vjetore të Komunës së Klinës për vitin 2023.

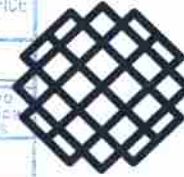
Nr. Zyrës:	Ext:	Data: 19.06.2024
------------	------	------------------

Data	Zyra e Pranimi	Komentet/Veprimet	Inicialet	Afati
		Bashkangjitur mund të gjeni Raportin e auditimit për Pasqyrat Financiare Vjetore të Komunës së Klinës për vitin 2023. Sipas nenit 23, pika 5 të Ligjit nr. 05/L-055 për Auditorin e Përgjithshëm dhe Zyrën Kombëtare të Auditimit, brenda 30 ditësh nga dita e pranimi të raportit final të auditimit, çdo institucion i audituar është i obliguar ta dorëzoj një Plan Veprimi ku përcakton se si do t'i adresoj rekomandimet e dhëna në raport.		

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIC OF KOSOVO ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE / NATIONAL AUDIT OFFICE			
DATE/PRILIDJE: / DATUM KATEGORIA / KLASIFIKIM KATEGORIE / KLASIFIKACION		19-06-2024	
Nr. Reg. Org. / Jed. / Gr. / Unit	Shif. Klasif. / Klasif. Kod / Class. Code	Nr. Prot. / Br. Prot. / Prot. No.	Nr.faqeve / Br. Stranica / No. Pages
04	47	886	1

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

Za:	Glauk Konjufca, Predsednik Skupštine Republike Kosovo Zenun Elezaj, Predsednik Opštine Fadil Gashi, Predsednik Skupštine opštine
Elektronski primerak:	Hykmete Bajrami, Predsednik KNJF Armend Muja, Predsednik KBRT
Od:	Vlora Spanca, Generalna Revizorka Republike Kosovo
PREDMET:	Izveštaj o reviziji godišnjih finansijskih izveštaja za 2023 godinu.

Br. Kancelarije: No. de bureau:	Ext: Poste:	Datum: 19.06.2024
------------------------------------	----------------	-------------------

Datum	Prijemna kancelarija	Komentari/Radnje	Inicijali	Rok
		<p>U prilogu možete pronaći Izveštaj revizije za godišnje finansijske izveštaje za 2023 godinu.</p> <p>Prema članu 23, stav 5 Zakona br. 05/L-055 o Generalnom Revizoru i Nacionalnom Kancelariju Revizije, svaka revidirana institucija je obavezna da u roku od 30 od dana prijema završnog izveštaja podnese Akcioni Plan u kojem se određuje kako će adresirati preporuke koje su date u izveštaju.</p>		

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

RAPORTI I AUDITIMIT PËR PASQYRAT FINANCIARE VJETORE TË KOMUNËS SË KLINËS PËR VITIN 2023

Raporti i nënshkruar nga
Vlora Spanca,
Auditore e Përgjithshme

Prishtinë, maj 2024

PËRMBAJTJA E RAPORTIT

- 1 Opinioni i Auditimit
- 2 Gjetjet dhe rekomandimet
- 3 Informacion i përmbledhur për planifikimin dhe realizimin e buxhetit
- 4 Progresi në zbatimin e rekomandimeve

Shtojca I: Letër konfirmimi

Shtojca II: Shpjegim lidhur me llojet e të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZKA dhe pjesëve të tjera të Raportit të Auditimit

1 Opinioni i Auditimit

Ne kemi përfunduar auditimin e pasqyrave financiare të Komunës së Klinës për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023, në përputhje me Ligjin për Auditorin e Përgjithshëm dhe Zyrën Kombëtare të Auditimit të Republikës së Kosovës dhe Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Auditimi është kryer për të na mundësuar të shprehim opinionin për pasqyrat financiare dhe konkluzionin për pajtueshmërinë me autoritetet.¹

Opinion i pamodifikuar për pasqyrat financiare vjetore

Ne i kemi audituar pasqyrat financiare vjetore të Komunës së Klinës (KK), të cilat përmbajnë pasqyrën e pranimeve dhe pagesave në para të gatshme, raportin e ekzekutimit të buxhetit si dhe shënimet shpjeguese për pasqyrat financiare, përfshirë përmbledhjen e politikave të rëndësishme të kontabilitetit dhe raportet tjera², për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2023.

Sipas opinionit tonë, Pasqyrat Financiare Vjetore të Komunës së Klinës, prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik, sipas kontabilitetit të bazuar në para të gatshme.

Baza për opinion

Auditimi është kryer në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Sipas këtyre standardeve, përgjegjësitë tona janë përshkruar më poshtë tek pjesa e raportit 'Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare'. Në përputhje me ONISA-P-10, SNISA 130, Kodin e Etikës së ZKA-së, si dhe kërkesat tjera relevante për auditimin e PFV-ve të organizatave buxhetore, ZKA është e pavarur nga subjekti i auditimit. Besojmë se dëshmitë e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të duhura për sigurimin e bazës për opinion.

Konkluzion për pajtueshmërinë

Ne kemi audituar nëse proceset dhe transaksionet përcjellëse janë në pajtueshmëri me kriteret e përcaktuara të auditimit që burojnë nga legjislacioni i zbatueshëm për subjektin e audituar në kontekstin e përdorimit të burimeve financiare.

Sipas mendimit tonë, përveç ndikimeve të çështjes/ve të përshkruara në seksionin Baza për Konkluzion të pajtueshmërisë, transaksionet e kryera në procesin e ekzekutimit të buxhetit Komunës së Klinës kanë qenë, në të gjitha aspektet materiale, në përputhje me kriteret e përcaktuara të auditimit që burojnë nga legjislacioni i zbatueshëm për subjektin e audituar në kontekstin e përdorimit të burimeve financiare.

Baza për konkluzion

- B1 Komisioni i vlerësimit nuk e kishte bërë vlerësimin e aplikacioneve të fermerëve sipas kritereve të shpallura me thirrje publike.
- B2 Për pagesat në vlerë prej 189,179€ nuk ishin respektuar hapat për procedim të pagesave.
- B3 Mospagesa e obligimeve brenda afatit ligjor 30 ditë.

Më gjerësisht shih nënkapitullin 2.1 Çështjet që ndikojnë në konkluzionin e pajtueshmërisë

Auditimi është kryer në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Sipas këtyre standardeve, përgjegjësitë tona janë përshkruar më poshtë tek pjesa 'Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare'. Në përputhje me ONISA-P-10, SNISA 130, Kodin e Etikës së ZKA-së, si dhe kërkesat e tjera relevante për auditimin e PFV-ve të organizatave buxhetore, ZKA-ja është e pavarur nga subjekti i auditimit. Besojmë se dëshmitë e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të duhura për sigurimin e bazës për konkluzion.

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe të organeve drejtuese/qeverisëse për pasqyrat financiare vjetore

Kryetari i Komunës është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të Pasqyrave Financiare sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik - Raportimi Financiar bazuar në Kontabilitetin e Parasë së Gatshme. Po ashtu, Kryetari i Komunës është përgjegjës edhe për vendosjen e kontroleve të brendshme, të cilat i përcakton si të nevojshme për të mundësuar përgatitjen e Pasqyrave Financiare, pa keq deklarime materiale të shkaktuara, qoftë nga mashtrimi apo gabimi. Kjo përfshinë përmbushjen e kërkesave që burojnë nga Ligji nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë dhe Rregullorja nr. 01/2017 për Raportim Vjetor Financiar nga Organizata Buxhetore.

Kryetari i Komunës është përgjegjës për të siguruar mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Komunës së Klinës.

Përgjegjësia e Menaxhmentit për Pajtueshmërinë

Menaxhmenti i Komunës së Klinës është gjithashtu përgjegjës për përdorimin e burimeve financiare të Komunës së Klinës në përputhje me Ligjin për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësinë dhe të gjitha rregullat dhe rregulloret e tjera të zbatueshme.³

Përgjegjësia e Auditorit të Përgjithshëm për auditimin e PFV-ve

Objektivat tona janë të ofrojmë siguri të arsyeshme nëse pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë keq-deklarime materiale, qoftë për shkak të mashtrimit ose gabimit dhe të hartojmë një raport të auditimit që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci se një auditim i kryer në përputhje me SNISA-t do të zbulojë çdo keq-deklarim material që mund të ekzistojë. Keq-deklarimet mund të vijnë nga mashtrimi ose gabimi dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose si tërësi, në mënyrë të arsyeshme pritet të ndikojnë në vendimet ekonomike të përdoruesve të marra në bazë të këtyre pasqyrave financiare.

Objektivi ynë është gjithashtu të shprehim një konkluzion të auditimit për pajtueshmërinë e autoriteteve përkatëse të Komunës së Klinës me kriteret e përcaktuara të auditimit që burojnë nga legjislacioni i zbatueshëm në kontekstin e përdorimit të burimeve financiare, lidhur me subjektin e audituar.

Si pjesë e auditimit në përputhje me Ligjin për ZKA dhe SNISA-të, ne ushtrojmë gjykim dhe skepticizëm profesional gjatë gjithë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e keq-deklarimit material të pasqyrave financiare, qoftë për shkak të mashtrimit ose gabimit, hartojmë dhe kryejmë procedurat e auditimit që i përgjigjen atyre rreziqeve, dhe marrim dëshmi të auditimit që janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar bazën për opinionin. Rreziku i mos zbulimit të një keq-deklarimi material që rezulton nga mashtrimi është më i lartë sesa për atë që rezulton nga gabimi, pasi mashtrimi mund të përfshijë manipulim, falsifikim, lëshime të qëllimshme, keq përfaqësime ose anashkalim të kontroleve të brendshme.
- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e mos-pajtueshmërisë me autoritetet, qoftë për shkak të mashtrimit ose gabimit, hartojmë dhe kryejmë procedurat e auditimit që janë përgjegjëse ndaj atyre rreziqeve, dhe marrim dëshmi të auditimit që janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar bazën për konkluzionin tonë për pajtueshmërinë me autoritetet. Rreziku i mos zbulimit të një rasti të mos pajtueshmërisë me autoritetet që vjen nga mashtrimi është më i lartë sesa për atë që rezulton nga gabimi, pasi mashtrimi mund të përfshijë manipulim, falsifikim, lëshime të qëllimshme, keq përfaqësime ose anashkalim të kontrollit të brendshëm.
- Sigurohem i ta kuptojmë kontrollin e brendshëm relevant për auditimin, për t'i hartuar procedurat e auditimit që janë të përshtatshme, por jo me qëllim të shprehjes së një opinionimi mbi efektivitetin e kontrollit të brendshëm të Komunës së Klinës.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të kontabilitetit të përdorura dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve të kontabilitetit dhe shpalosjet e ndërlydhura të bëra nga menaxhmenti.
- Vlerësojmë prezantimin e përgjithshëm, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, përfshirë shpalosjet, për t'u siguruar se pasqyrat financiare paraqesin transaksionet dhe ngjarjet themelore në mënyrë të drejtë dhe të saktë.

Ndër të tjera, ne komunikojmë me menaxhmentin dhe ata që janë përgjegjës për qeverisjen edhe në lidhje me fushëveprimin dhe kohën e planifikuar të auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë ndonjë mangësi domethënëse në kontrollin e brendshëm që ne e identifikojmë gjatë auditimit.

Nga çështjet e komunikuar me menaxhmentin, ne përcaktojmë ato çështje që ishin më të rëndësishme në auditimin e Pasqyrave Financiare të periudhës aktuale dhe që cilësohen si çështje kyçe të auditimit. Raporti i auditimit publikohet në ueb faqen e ZKA-së, me përjashtim të informacioneve që klasifikohen si senzitive apo për shkak të ndalesave të tjera ligjore e administrative, në pajtim me legjislacionin në fuqi.

2 Gjetjet dhe rekomandimet⁴

Gjatë auditimit, ne kemi vërejtur fusha ku nevojiten përmirësime të dukshme, rreth menaxhimit financiar dhe Kontrollit. Dobësi evidente janë vërejtur në fusha të rëndësishme financiare si: keq klasifikim e shpenzimeve, vlerësimi i aplikacioneve të fermerëve në kundërshtim me thirrjen publike, vonesa në pagesën e faturave, të cilat janë paraqitur më poshtë për shqyrtimin tuaj në formë të gjetjeve dhe rekomandimeve. Këto gjetje dhe rekomandime kanë për qëllim të bëjnë korigjimin e nevojshëm të informacionit financiar të paraqitur në pasqyrat financiare, duke përfshirë shpalosjet në formë të shënimeve shpjeguese dhe të përmirësojnë kontrollet e brendshme lidhur me raportimin financiar dhe pajtueshmërinë me autoritetet në lidhje me menaxhimin e fondeve të sektorit publik. Ne do t'i përcjellim (shqyrtojmë) këto rekomandime gjatë auditimit të vitit të ardhshëm. Ky raport ka rezultuar me tetë (8) rekomandime, prej tyre dy (2) janë rekomandime të reja, pesë (5) të përsëritura dhe një (1) pjesërisht i përsëritur.

Derisa për statusin e rekomandimeve të vitit paraprak dhe nivelin e zbatimit të tyre, shih kapitullin 4.

2.1 Çështjet që ndikojnë në konkluzionin e pajtueshmërisë

Çështja B1 - Mosvlerësimi i aplikacioneve të fermerëve sipas kritereve të përcaktuar me thirrje publike

Gjetja

Sipas dy Thirrjeve Publike për subvencionimin e fermerëve me Makina mbjellëse për misër (11,985€) dhe me Makina mbjellëse për grur (12,190€), midis tjerash kërkohej që përfituesi të jetë banor i komunës, të posedojë sipërfaqe të tokës, të këtë traktor, të jetë i gatshëm që të marrë pjesë me 30 % të kostos në mekanizëm bujqësor, përparësi do të kenë fermerët të cilët në tri vitet e fundit nuk kanë përfitua ndonjë projekt nga komuna dhe donatorët në bashkëpunim me komunën, të mos jetë përfitues më shumë se një projekt brenda vitit dhe nuk mund të jetë përfitues më shumë se një anëtarë i bashkësisë familjare.

Gjatë shqyrtimit të procesit të vlerësimit të dy thirrjeve publike për subvencionimin e fermerëve me Makina mbjellëse, kemi vërejtur se komisioni i vlerësimit në formularin e poentimit ka përdorë kritere të cilat nuk kanë qenë të përfshira në asnjërën prej Thirrjeve Publike si: numri i anëtarëve familjar, statusi i punësimit, gjendja ekonomike, ndarja në zonë rurale dhe urbane, posedimi i bunarit.

Kjo ka ndodhur si pasojë e mosrespektimit të kritereve të shpalljes publike nga ana e komisionit vlerësues.

Ndikimi

Subvencionimi i fermerëve duke përdorur kritere të cila nuk kanë qenë të shpallura në thirrje mund ta dëmton transparencën pasi që janë përdorur kritere që nuk kanë qenë të shpallura në Thirrjet Publike, për të cilat aplikuesit nuk kanë qenë të njoftuar.

Rekomandimi B1

Kryetari duhet të sigurojë se komisioni i vlerësimit do ta bëjë vlerësimin e aplikacioneve të fermerëve në pajtim me kriteret e përcaktuara me Thirrje Publike.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja B2 - Mosrespektim i hapave për procedimin e pagesave sipas kërkesës së Rregullës Financiare

Gjetja

Neni 22 i Rregullës Financiare Nr.01/2013/MF - Shpenzimi i parave publike, përcakton hapat për procedimin e pagesave, ku fillimisht bëhet Kërkesa për blerje, lëshohet urdhërblerja, bëhet pranimi i mallit/shërbimit, pastaj Operatori Ekonomik sjellë faturën për pagesë.

Nga 24 mostrat e testuara si pjesë e testimeve substanciale në kategorinë mallra dhe shërbime kemi vërejt se në nëntë (9) raste në vlerë 189,179€, nuk janë respektuar hapat për procedimin e pagesave, ku fillimisht është bërë pranimi i mallit dhe shërbimet/furnizimet dhe fatura pastaj është lëshuar zotimi dhe urdhërblerja.

Kjo ishte si pasojë e dështimit të kontrolleve nga zyra e financave dhe prokurimit pasi që zyrtari zotues dhe zyra e prokurimit nuk i kishin respektuar hapat për procedim të pagesave sipas rregullës financiare.

- Ndikimi** Mos respektimi i hapave për procedimin e pagesave mund të shkakton rritjen e obligimeve komunale ndaj operatorëve ekonomik.
- Rekomandimi B2** Kryetari duhet të sigurojë se janë forcuar kontrollet e brendshme në procesin e ekzekutimit të pagesave. Procedimi i pagesave duhet të bëhet sipas kronologjisë së ngjarjeve dhe në pajtim të plotë me hapat e përcaktuar me rregullën financiare për shpenzimin e parave publike.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja B3 - Vonesa në pagesën e faturave

- Gjetja** Neni 39.1 i Ligjit të Menaxhimit të Financave Publike dhe Përgjegjësit parasheh se "ZKF i organizatës buxhetore është përgjegjës për të siguruar që çdo faturë e vlefshme dhe kërkesë për pagim për mallra dhe shërbimet e furnizuara dhe/ose punët e realizuara për organizatën buxhetore të paguhen brenda tridhjetë (30) ditëve kalendarike pas pranimit të faturës ose kërkesës për pagim nga organizata përkatëse buxhetore".

Në katër (4) raste në vlerë 19,997€, kemi vërejtur se komuna nuk i kishte kryer obligimet financiare brenda afatit prej 30 ditësh. Vonesat ishin deri në tre muaj nga data e pranimit të faturës.

Mos pagesa e obligimeve me kohë, ka ndodhur për shkak të hyrjes në obligime financiare pa pasur mjete buxhetore të planifikuara dhe mangësive në menaxhimin e obligimeve.

- Ndikimi** Vonesat në kryerjen e obligimeve mund t'i shkaktojnë kosto shtesë komunës për shkak se ajo mund të përballet me padi ku përveç vlerës së faturës duhet t'i paguaj kostot shtesë përfshirë kamatën, interesin dhe shpenzimet gjyqësore.
- Rekomandimi B3** Kryetari duhet të përmirësojë menaxhimin e fondeve për të siguruar që obligimet financiare kryhen në kohë dhe brenda afatit prej 30 ditëve, duke përfshirë hartimin e një analize të hollësishme buxhetore për të shmangur vonesat në pagesat e faturave.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.2 Çështjet tjera të menaxhimit financiar dhe të pajtueshmërisë

2.2.1 Të hyrat

Të hyrat e realizuara nga Komuna e Klinës në vitin 2023 në total ishin 1,385,801€. Ato kanë të bëjnë me të hyrat nga tatimi në pronë, të hyrat nga lejet e ndërtimit, taksat administrative, të hyrat nga veprimtaritë biznesore, të hyrat nga qiraja etj. Përveç të hyrave të realizuara nga Komuna të cilat janë paraqitur në tabelën e mëposhtme, Komuna ka pranuar edhe të hyra indirekte që janë realizuar nga niveli qendror (gjobat e gjykatave dhe dënimet e trafikut) në vlerë totale prej 411,942€.

Çështja C1 - Mangësi në bazën e të dhënave të tatimpaguesve në pronë

Gjetja Ligji Nr.06/L-005 për Tatimin në Pronën e Paluajtshme, Neni 12, thekson se komuna ka përgjegjësi për regjistrim dhe menaxhim të të dhënave të tatimit në pronë në regjistrat e tatimit në pronë ashtu siç përcaktohet në aktin nënligjor.

Nga auditimi i të dhënave të tatimit në pronë për vitin 2022, ishin identifikuar 528 tatimpagues të objekteve të cilët në bazë të data bazë ju mungonte numri personal të cilët në bazë të emrave, mbiemrave dhe emrit të prindit, mund të jenë potencialisht përfitues të disa hershëm nga zbritja e lejuar ligjore. Nga ky numër për vitin 2023 komuna kishte arritur që 123 tatimpagues t'i identifikonte dhe regjistronte e me numër personal.

Kjo ka ndodhur si rrjedhojë e kontrolleve jo të duhura dhe monitorimit të sektorit të tatimit në pronë për të bërë verifikimin e të gjithë tatimpaguesve të objekteve me numrit personal.

Ndikimi Mungesa e të dhënave në data bazë për numrat personal të tatimpaguesve mund të ndikojë në përfitim të paligjshëm të disa hershëm të tatimpaguesve, të zbritjes së lejuar për vendbanim parësor.

Rekomandimi C1 Kryetari duhet të ndërmerr veprimet e nevojshme për të siguruar që baza e të dhënave të tatimit në pronë plotësohet me të gjithë numrat personal të tatimpaguesve, ashtu që të mundësohet verifikimi i të gjitha rasteve potenciale që mund të hasen me përfitim të disahershëm për vendbanim parësor.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.2.2 Mallrat dhe shërbimet dhe komunalitë

Buxheti final për mallra dhe shërbime dhe komunalitë në vitin 2023, ishte 2,017,996€, prej tyre ishin shpenzuar 1,952,127€. Ato kanë të bëjnë kryesisht me shpenzimet për derivate, riparim dhe mirëmbajtje, furnizim me lëndë djegës, komunalitë etj.

Çështja A1 - Mungesa e dokumenteve që ndërlidhen me kërkesat e përshtatshmërisë në platformën elektronike të prokurimit publik

Gjetja Pika 47.16 e Rregullores nr.001/2022 për Prokurimin Publik parasheh se "Verifikimi i përshtatshmërisë dhe kualifikimeve të ofertuesve, bëhet përmes Letrës standarde B47 Kërkese për sqarimin e tenderit/aplikacionit përmes platformës elektronike".

Kemi vërejt se dokumentet e kërkuara sipas kërkesave të përshtatshmërisë për fituesin e kontratës siç janë vërtetimi nga gjykata kompetente, vërtetimi i ATK-së nuk ishin vendosur në platformën elektronike të e-prokurimit. Rastet janë vërejtur te 13 kontrata.

Kjo ka ndodhur, pasi që zyra e prokurimit kishte kërkuar nga fituesit e kontratave që dokumentet në fjalë të dorëzohen në formë origjinale në zyrën e prokurimit në komunë, e jo në platformën elektronike.

Ndikimi Mungesa e dokumenteve të përshtatshmërisë në platformën elektronike ndikon në mosrespektimin e transparencës në procesin e prokurimit dhe në mos marrjen e informatave në mënyrë elektronike nga përdoruesit e lejuar.

Rekomandimi A1 Kryetari duhet të shtojë kontrollet tek zyra e prokurimit për të siguruar se të gjitha dokumentet e kërkuar ngarkohen në platformën elektronike të prokurimit publik.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja A2 - Regjistrat e menaxhimit të kontratave jo përmes platformës së e-prokurimit

Gjetja Paragrafi 70.24.f. i Rregullores nr.001/2022 për Prokurimin Publik parasheh se "Menaxheri i kontratës të sigurojë që të gjitha regjistrat e menaxhimit të kontratës të përgatiten, mbahen dhe arkivohen në modulën për menaxhim të kontratës në sistem të prokurimit elektronik".

Menaxheret e kontratave/ projekteve nuk kanë mbajtur dhe arkivuar përmes sistemit elektronik të prokurimit publik menaxhimin e kontratave dhe vlerësimin e performancës të kontraktuesve.

Kjo ka ndodhur si rezultat i kontrolleve jo të duhura nga ana e menaxherëve të projekteve që menaxhimin e kontratave dhe vlerësimin e performancës ta bëjë përmes platformës së e-prokurimit.

Ndikimi Mosmbajtja dhe arkivimi i kontratave përmes sistemit të prokurimit publik mund të ndikoj në një menaxhim jo efektiv të kontratave si dhe nuk ofron mundësi të mjaftueshme që menaxhmenti të merr informata me kohë në lidhje me progresin dhe performancën e kontratave.

Rekomandimi A2 Kryetari duhet të kërkojë nga të gjithë menaxherët e projekteve për të

siguruar që menaxhimi i kontratave do të mbahet dhe arkivohet përmes sistemit elektronik të prokurimit publik.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.2.3 Investimet kapitale

Buxheti final për investime kapitale në vitin 2023, ishte 5,652,958€, prej tyre ishin shpenzuar 4,911,241€. Ato kanë të bëjnë kryesisht me rregullimin e infrastrukturës rrugore, ndërtimin e kanalizimeve, ndërtimin e objekteve etj.

Çështja B4 - Keqklasifikim i shpenzimeve

- Gjetja** Neni 18, paragrafi 3 i Rregullës Financiare Nr.01/2013/MF për Shpenzimin e Parasë Publike, parasheh se "shpenzimet duhet të kenë kodet adekuate, të përcaktuara me Udhëzimin Administrativ për planin kontabël. Në planin kontabël të Thesarit janë përcaktuar kodet dhe kategoritë përkatëse të shpenzimeve që OB-të duhet t'i aplikojnë.
- Komuna kishte bërë keq klasifikime të shpenzimeve, ku nga kategoria ekonomike investime kapitale kishte paguar 30,000€, që për nga natyra i takojnë subvencioneve dhe tansfereve. Shpenzimet e paguara kanë të bëjë me furnizim me material ndërtimor për komunitete dhe ndërtimin e shtëpive për raste sociale.
- Kjo ka ndodhur si pasojë e planifikimit të gabuar të shpenzimeve gjatë hartimit të buxhetit nga ana e Komunës dhe aprovimit të buxhetit nga Ministria e Financave.
- Ndikimi** Klasifikimi jo adekuat i shpenzimeve ndikon në mbivlerësim/nënvlerësim të shpenzimeve në kategori të ndryshme si dhe prezantim jo të saktë të shpenzimeve në PVF.
- Rekomandimi B4** Kryetari duhet të sigurojë se shpenzimet planifikohen dhe realizohen konform kategorive ekonomike adekuate, për të mundësuar raportimin e drejtë të tyre sipas standardeve të kontabilitetit të sektorit publik në përputhje me planin kontabël.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.2.4 Të arkëtueshmet

Komuna në vitin 2023 ka shpалosur në RVF llogaritë e arkëtueshme në vlerë 3,740,688€.

Çështja B5 - Dobësi në menaxhimin e llogarive të arkëtueshme

Gjetja Neni 26 Ligji nr.06/L-005 Për tatimin në pronën e paluajshme përcakton se Komuna, Ministria e Financave dhe organet kompetente përmbaruese kanë autoritetin dhe kompetencat për të mbledhur detyrimet tatimore të papaguara që kalojnë shumën e 10€. Po ashtu në Aktvendimet për ushtrimin e veprimtarisë afariste apo profesionale përcaktohet se pagesa e ngarkesës së caktuar bëhet në dy këste: Kësti i parë bëhet deri më 15.06 të vitit aktual, ndërsa Kësti i dytë bëhet deri më 15.12 të vitit aktual.

Edhe përkundër faktit se gjatë vitit 2023 komuna kishte ndërmarrë veprime për mbledhjen e borxheve duke dërguar njoftime përfundimtar tek borxhlinjtë Llogaritë e arkëtueshme në total krahasuar me vitin paraprak (3,199,211€), janë rritur në 3,740,688€, me diferencë 541,477€ apo rreth 17%. Rritja më e madhe ka ndodhur te tatimi në pronë si dhe tek taksat për ushtrimin e veprimtarisë.

Dobësitë e identifikuara lidhur me llogaritë e arkëtueshme janë për shkak të kontrolleve të brendshme jo efektive në menaxhimin përkatësisht arkëtimin e tyre.

Ndikimi Mos arkëtimi në kohë i të hyrave të ngarkuara ndikon në nivelin e fondeve të mbledhura për buxhetin komunal dhe reflekton negativisht në financimin dhe realizimin e projekteve nga të hyrat vetanake.

Rekomandimi B5 Kryetari i Komunës duhet të sigurojë se zyrtarët në departamentet përkatëse do të intensifikojnë veprimet dhe ndërmarrin të gjitha masat për mbledhjen e llogarive të arkëtueshme dhe zvogëlimin e trendit të tyre rritës ndër vite.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

3 Informacion i përmbledhur për planifikimin dhe realizimin e buxhetit

Ne kemi marrë parasysh burimet e fondeve buxhetore, shpenzimin e fondeve dhe të ardhurave të mbledhura nga kategoritë ekonomike. Kjo është theksuar në tabelat e mëposhtme:

Tabela 1. Shpenzimet sipas burimeve të fondeve buxhetore (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti final ^a	2023 Shpenzimet	2022 Shpenzimet	2021 Shpenzimet
Burimet e fondeve	13,051,595	15,568,207	14,691,283	11,547,857	11,134,682
Grante Qeveritare - Buxheti	11,677,821	12,337,344	12,048,247	9,910,436	10,065,557
Financimi përmes huamarrjes	0	0	0	97,023	23,911
Të bartura nga viti i kaluar	0	1,322,988	1,227,234	850,471	482,004
Të hyrat vetanake	1,373,774	1,373,774	951,375	663,127	542,080
Donacionet vendore	0	104,122	37,023	21,362	16,130
Donacionet e jashtme	0	429,979	427,403	5,438	5,000

Buxheti final në raport me buxhetin fillestar ishte rritur për 2,516,612€. Kjo rritje është rezultat i Vendimeve të Qeverisë, i bartjes së të hyrave vetjake nga viti paraprak, si dhe donacioneve.

Komuna ka shpenzuar rreth 94% të buxhetit final e cila paraqet një performancë të mirë buxhetore.

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike (në €)

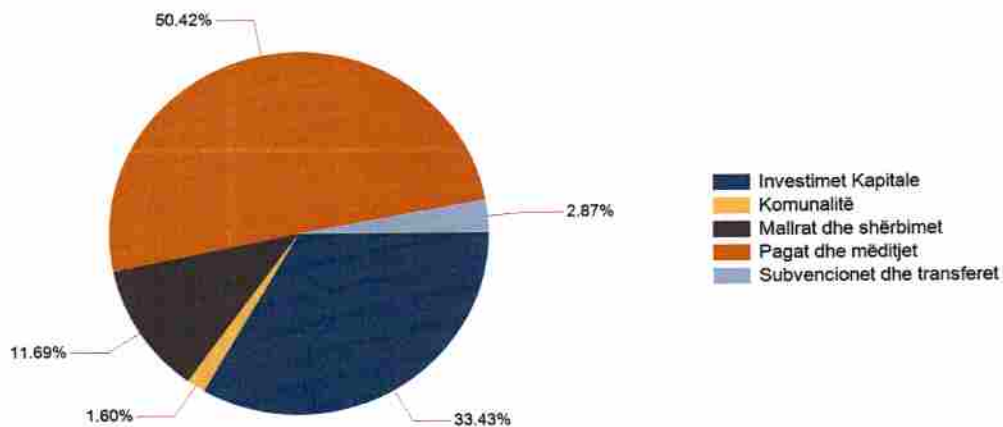
Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti final	2023 Shpenzimet	2022 Shpenzimet	2021 Shpenzimet
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike	13,051,595	15,568,207	14,691,283	11,547,857	11,134,682
Pagat dhe mëditjet	6,753,688	7,416,450	7,406,952	6,441,464	6,700,218
Mallrat dhe shërbimet	1,660,000	1,782,812	1,716,951	1,340,624	1,211,429
Komunalitë	200,000	235,184	235,176	166,972	179,399
Subvencionet dhe transferet	400,000	480,803	420,963	401,429	345,109
Investimet Kapitale	4,037,907	5,652,958	4,911,241	3,197,368	2,698,527

Shpjegimet për ndryshimet e buxhetit në kategoritë ekonomik janë dhënë më poshtë:
 Buxheti final për paga dhe mëditje ishte rritur për 662,763€, krahasuar me buxhetin fillestar. Kjo rritje vjen nga Vendimet e Qeverisë së Kosovës në vlerë 659,524€ për realizimin e ligjit të ri të pagave, si dhe rritje prej 3,239€, nga granditë e donatorëve.
 Buxheti final për mallra dhe shërbime ishte rritur për 122,812€. Kjo rritje ishte nga bartja e të hyrave vetjake të pa shpenzuara nga viti 2022.
 Buxheti final për komunalitë ishte rritur për 35,184€. Kjo rritje është bërë nga të hyrat vetanake të bartura për mbulimin e obligimeve të pashlyera.
 Buxheti final për subvencione ishte rritur për 80,803€, nga kjo vlerë: 55,884€, ishte rritje nga donacionet e brendshme (participimet e qytetarëve) si dhe rritje prej 24,919€, nga bartja e të hyrave vetjake të pa shpenzuara nga viti 2022.
 Buxheti final për shpenzime kapitale krahasuar me buxhetin fillestar ishte rritur për 1,615,051€. Kjo rritje vjen si rezultat i bartjes së të hyrave vetjake të pa shpenzuar nga vitin 2022 për 1,140,073€, dhe rritje nga donacionet për 474,978€.

Mjetet e shpenzuara në vitin 2023, për Rimëkëmbjen Ekonomike ishin 8,172€, ato kryesisht ishin ndarë për shtesa në shëndetësi.

Grafiku 1. Shpenzimet sipas kategorive ekonomike për vitin 2023

Të hyrat vetjake të planifikuara për vitin 2023, ishin 1,373,774€, përderisa ishin realizuar 1,385,801€. Ato kanë të bëjnë me të hyrat nga tatimi në pronë, të hyrat nga lejet e ndërtimit, taksat administrative, të hyrat nga veprimtaritë biznesore, të hyrat nga qiraja etj. Po ashtu, komuna për vitin 2023, ka pranuar të hyra nga gjobat nga trafiku dhe gjobat e gjykatës në vlerë totale prej 411,942€. Këto të hyra nuk janë të përfshira në tabelën e mëposhtme për arsye se këto i planifikojnë dhe realizojnë ministritë e linjës.

Tabela 3. Të hyrat (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti final	2023 Pranimet	2022 Pranimet	2021 Pranimet
Totali i të hyrave	1,373,774	1,373,774	1,385,801	1,208,535	1,365,338
Të hyrat tatimore	603,604	603,604	621,791	453,281	488,481
Të hyrat jo tatimore	770,170	770,170	764,010	755,254	876,857

4 Progresi në zbatimin e rekomandimeve

Raporti i auditimit për PFV-të të vitit 2022, kishte rezultuar me 12 rekomandime. Komuna kishte përgatitur Planin e Veprimit ku paraqitet mënyra se si do t'i zbatoj rekomandimet e dhëna. Raporti i auditimit i vitit 2022 ishte diskutuar në Asamblenë Komunale. Deri në fund të auditimit tonë, pesë (5) rekomandime janë zbatuar, një (1) ishte zbatuar pjesërisht, një (1) është i mbyllur dhe pesë (5) rekomandime nuk janë zbatuar ende, siç është paraqitur në Grafikon 2, më poshtë. Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe mënyrën se si janë trajtuar ato, shihni në Tabelën 4 (ose Tabelën e rekomandimeve).

Grafiku 2. Progresi në zbatimin e rekomandimeve të vitit paraprak

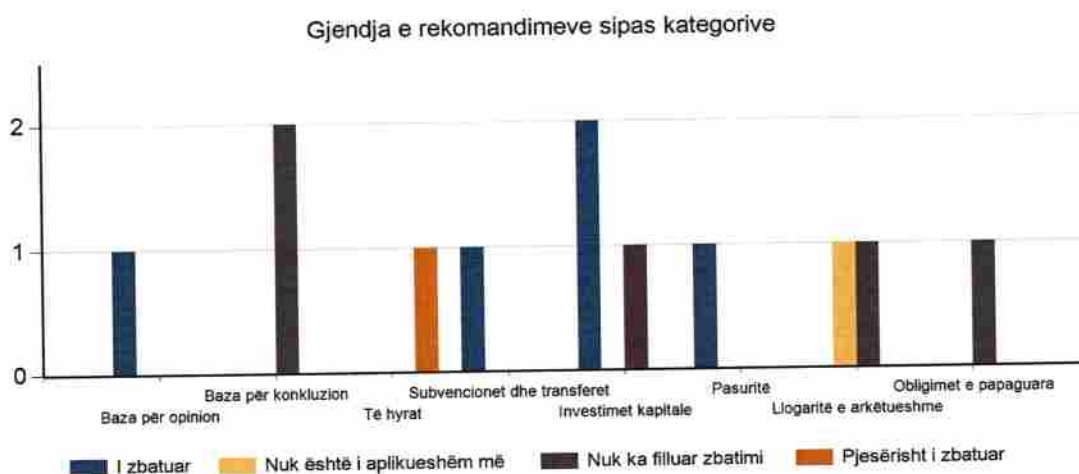

Tabela 4 Përmbledhja e rekomandimeve të vitit paraprak

Nr	Fusha e Auditimit	Rekomandimet e vitit 2022	Veprimet e ndërmarra	Statusi
1.	Baza për opinion	Kryetari duhet të siguroj se regjistri i pasurive është azhurnuar në mënyrë që i njëjti të përmban vetëm pasuritë në pronësi të komunës. Po ashtu, të siguroj se vlera e pasurisë e prezantuar në PFV-të e komunës është e saktë.	Komuna kishte ndërmarr veprime dhe i kishte larguar pasurit nga regjistri komunal duke i bartur tek përfituesit.	I zbatuar

2.	Baza për konkluzion	Kryetari duhet të sigurojë se para se të bëhen shpalljet e thirrjeve publike për subvencionim të fermerëve, të bëhet një analizë e mirëfilltë e kriterëve në mënyrë që ato të shpallen dhe Komisionet e Vlerësimit të vlerësojnë aplikacionet me përpikëri të plotë kundrejt tyre.	Edhe në vitin 2023, kishte raste kur komisioni i vlerësimit të aplikacioneve të fermerëve gjatë vlerësimit kishte ndryshuar kriteret e vlerësimit. Kriteret e vendosura nga komisioni nuk ishin sikurse kriteret e parapara në thirrje publike.	Nuk ka filluar zbatimin
3.	Baza për konkluzion	Kryetari duhet të sigurojë se janë forcuar kontrollet e brendshme në procesin e ekzekutimit të pagesave. Procedimi i pagesave duhet të bëhet sipas kronologjisë së ngjarjeve dhe në pajtim të plotë me hapat e përcaktuar me rregullën financiare për shpenzimin e parave publike.	Kemi identifikuar raste të njëjta sikurse vitin e kaluar.	Nuk ka filluar zbatimin
4.	Të hyrat	Kryetari duhet të ndërmerr veprimet e nevojshme për të siguruar që baza e të dhënave të tatimit në pronë plotësohet me të gjithë numrat personal të tatimpaguesve, ashtu që të mundësohet verifikimi i të gjitha rasteve potenciale që mund të hasen me përfitim të disahershëm për vendbanim parësor.	Rekomandimi është zbatuar pjesërisht dhe se ende vazhdojnë mangësitë për numrat personal të tatimpaguesve në sistemin protax.	Pjesërisht i zbatuar
5.	Subvencionet dhe transferet	Kryetari duhet të shtojë kontrollet për të siguruar se zyrtarët të cilët janë përfshirë në proceset e dhënies së subvencioneve të jenë të informuar mirë në lidhje me kërkesat e Rregullores, në mënyrë që të mos përsëriten lëshimet e sipërpërmendura dhe të aplikohet me përpikëri të plotë.	Komuna ka ndërmarrë masa sa i përket respektimit të kriterëve të Thirrjes Publike, dhe nuk kemi hasur në ndonjë çështje për tu raportuar.	I zbatuar
6.	Investimet kapitale	Kryetari duhet të sigurojë se shpenzimet planifikohen dhe realizohen konform kategorive ekonomike adekuate, për të mundësuar raportimin e drejtë të tyre sipas standardeve të kontabilitetit të sektorit publik në përputhje me planin kontabël.	Edhe gjatë vitit 2023, ishin bërë keqklasifikim i shpenzimeve.	Nuk ka filluar zbatimin
7.	Investimet kapitale	Kryetari duhet të sigurojë se me rastin e emërimit të menaxherëve të kontratave, menjëherë pas nënshkrimit të kontratave, të nënshkruhet plani për menaxhimin e kontratave nga të dyja palët, në pajtim me kërkesat ligjore.	Nga testimi i mostrave tona ka dal se për gjitha kontratat ka plan të menaxhimit të kontratave.	I zbatuar

8.	Investimet kapitale	Kryetari duhet të sigurojë se drejtoritë përkatëse para nënshkrimit të kontratës të dakordohen në lidhje me vendosjen e planit dinamik të përfundimit të punëve, në mënyrë që të mos ketë vonesa.	Në mostrat tona nuk kemi hasur ndonjë çështje.	I zbatuar
9.	Pasuritë	Kryetari duhet të sigurojë që janë rishikuar regjistrat e pasurive në mënyrë që të evidentohen të gjitha pasuritë që janë të regjistruara si Investime në vijim e që janë të finalizuar si projekte dhe të pranuar teknikisht. Po ashtu, të bëhen ndryshimet në regjistrin kontabël, në mënyrë që atyre pasurive tu ndryshohet klasa dhe të aplikohet zhvlerësimi sipas normave të përcaktuara me rregullore.	Komuna ka zbatuar rekomandimin duke i regjistruar pasurit sipas kërkesave ligjore.	I zbatuar
10.	Llogaritë e arkëtueshme	Kryetari duhet të sigurojë se zyrtarët të ndërmarrin veprime për plotësimin e lëndëve të borxhlinjve, në mënyrë që të ketë dëshmi që ofrojnë siguri se shumatat e paraqitura të LLA janë të sakta.	Kuvendi Komunal kishte marr vendim për faljen e këtyre të arkëtueshmeve.	Nuk është i aplikueshëm më
11.	Llogaritë e arkëtueshme	Kryetari i Komunës duhet të sigurojë se zyrtarët në departamentet përkatëse do të intensifikojnë veprimet dhe ndërmarrin të gjitha masat për mbledhjen e llogarive të arkëtueshme dhe zvogëlimin e trendit të tyre rritës ndër vite.	Edhe pse entiteti kishte ndërmarrë veprime për mbledhjen e të arkëtueshmeve, gjatë vitit 2023 kishte vazhduar trendi në rritje për LL/A.	Nuk ka filluar zbatimin
12.	Obligimet e papaguara	Kryetari duhet të sigurojë që të gjitha faturat dhe obligimet të paguhen brenda afateve kohore ligjore me qëllim që mos të dëmtohet buxheti i komunës me kosto shtesë të përbarimit.	Nuk janë ndërmarr veprimet e nevojshme për adresimin e këtij rekomandimi.	Nuk ka filluar zbatimin

Vlora Spanca, Auditore e Përgjithshme

Agron Fetiu, Ndihmës Auditor i Përgjithshëm

Lavdim Maxhuni, Drejtor i Auditimit

Florim Beqiri, Udhëheqës i ekipit

Mexhit Ferati, Anëtar i ekipit

Muharrem Qyqalla, Anëtar i ekipit

Shtojca I: Letër konfirmimi

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIC OF KOSOVO
REPUBLIKA KOSOVO

www.komuna-klina.org

KOMUNA E KLINËS
MUNICIPALITY OF KLINA
OPSTINA KLINA

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2023 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Klinës, për vitin 2023 (në tekstin e mëtejshëm "Raport");
- pajtohem me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë atëzet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Z. Zenun Elezaj,

Kryetar i Komunës së Klinës,

Data:

Shtojca II: Shpjegim lidhur me llojet e të ndryshme të opinionëve të aplikuara nga ZKA dhe pjesëve të tjera të Raportit të Auditimit

Raporti i auditorit për pasqyrat financiare⁶ duhet të përmbajë një opinion për pasqyrat financiare, bazuar në përfundimet e nxjerra nga dëshmitë e marra gjatë auditimit. Kur auditimi kryhet për të vlerësuar gjithashtu përputhjen me legjislacionin dhe rregulloret e tjera, auditorët kanë një përgjegjësi shtesë për të raportuar për pajtueshmërinë me autoritetet⁷, duke rezultuar me konkluzion mbi pajtueshmërinë.

Për të arritur në përfundimin se një opinion mbi pasqyrat financiare është i modifikuar ose i pa modifikuar, një auditor duhet të sigurohet që rezultatet e auditimit përfshijnë, apo jo, keq-deklarim (e) material(e) ose të përhapur(a), apo të tillë(a) të mundshëm(me), të supozuar në rast kufizimi të fushëveprimit.

Keq-deklarimi është një ndryshim mes shumës së raportuar, klasifikimit, prezantimit ose zbulimit të një zëri të pasqyrës financiare dhe sasisë, klasifikimit, prezantimit ose zbulimit që kërkohet që zëri të jetë në përputhje me kornizën e raportimit financiar në fuqi. Keq-deklarimet mund të vijnë nga gabimi ose mashtrimi.

(shkëputur nga SNISA 200)

Forma e opinionit

Opinionit i pa-modifikuar

Formulohet kur nuk janë zbuluar keq-deklarime ose mos-pajtueshmëri; kur janë zbuluar keq-deklarime ose mos-pajtueshmëri, qoftë një i vetëm apo një grumbull, por që nuk është i barabartë me ose nuk e tejkalon nivelin e materialitetit për pasqyrat financiare si tërësi; ose kur keq-deklarimi(et) dhe/ose mos-pajtueshmëria e zbuluar brenda një klase të caktuar transaksionesh nuk është e barabartë me ose e tejkalon nivelin e materialitetit më të ulët të vendosur për këtë klasë të transaksioneve. Formulohet gjithashtu nëse nuk ka kufizim të fushëveprimit ose kur kufizimi i fushëveprimit nuk mund të shpie në shmangie të keq-deklarimit(eve) material(e) dhe/ose mos-pajtueshmërisë(ve).

Kufizimi i fushëveprimit ndodh kur një auditor nuk është në gjendje të marrë dëshmi të mjaftueshme auditimi për të arritur në përfundimin se pasqyrat financiare në tërësi nuk përmbajnë keq-deklarime materiale.

Auditori duhet të japë **opinion të pa-modifikuar** nëse arrin në përfundimin se pasqyrat financiare janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, në pajtim me kornizën e zbatueshme financiare.

Modifikimi i opinionit në raportin e auditorit

Auditori duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit nëse konstatohet se, bazuar në dëshmitë e marra nga auditimi, pasqyrat financiare në tërësi nuk përmbajnë keq-deklarime materiale dhe/ose mos-pajtueshmëri, ose nuk është në gjendje të sigurojë prova të mjaftueshme të auditimit për të arritur në përfundimin se pasqyrat financiare në tërësi nuk përmbajnë keq-deklarime materiale dhe/ose mos-pajtueshmëri..

Opinionit i modifikuar mund të jetë:

- I kualifikuar,
- I kundërt, ose
- Mohim opinionit

Opinionit i kualifikuar

Formulohet kur janë zbuluar keq-deklarime dhe/ose mos-pajtueshmëri, qoftë një i vetëm apo një grumbull, që janë të barabartë me ose e tejkalojnë nivelin e materialitetit për pasqyrat financiare si tërësi; ose kur keq-deklarimi dhe/ose mos-pajtueshmëria e zbuluar brenda një klase të caktuar transaksionesh është i barabartë me ose tejkalon nivelin e materialitetit më të ulët të vendosur për këtë klasë të transaksioneve. Formulohet gjithashtu nëse ka kufizim të fushëveprimit, i cili mund të mos shpie në shmangie të keq-deklarimit(eve) material(e).

Opinion i kundërt

Formulohet kur janë zbuluar keq-deklarime dhe/ose mos-pajtueshmëri, qoftë një i vetëm apo një grumbull, që tejkalon në mënyrë të përhapur nivelin e materialitetit për pasqyrat financiare si tërësi; ose kur keq-deklarimet dhe/ose mos-pajtueshmëritë e zbuluara brenda një klase të caktuar transaksionesh e tejkalojnë në mënyrë të përhapur nivelin e materialitetit më të ulët të vendosur për këtë klasë të transaksioneve.

“E përhapur” është term që përdoret, në kontekstin e keq-deklarimeve dhe/ose mos-pajtueshmërive, për të përshkruar efektet e keq-deklarimeve dhe/ose mos-pajtueshmërisë në pasqyrat financiare; ose efektet e mundshme në pasqyrat financiare të keq-deklarimeve dhe/ose mos-pajtueshmërisë, nëse ka të tilla, që nuk zbulohen për shkak të pamundësisë për të marrë dëshmi të mjaftueshme e të duhura të auditimit. Efektet e përhapura në pasqyrat financiare janë ato që, sipas gjykimit të auditorit::

- a) Nuk kufizohen vetëm në elemente, llogari ose zëra të veçantë të pasqyrave financiare;
- b) Por nëse kufizohen si të tilla, përfaqësojnë ose mund të përfaqësojnë një pjesë të konsiderueshme të pasqyrave financiare; ose
- c) Për sa i përket shpalosjeve, janë thelbësore që përdoruesit të kuptojnë pasqyrat financiare.

Mohim i opinionit

Formulohet kur kufizimi i fushëveprimit, d.m.th. kur pamundësia për të siguruar prova të mjaftueshme të përshtatshme të auditimit, është i natyrës materiale dhe pervazive.

Paragrafët e Theksimit të Çështjes dhe paragrafët e Çështjeve të Tjera në raportin e auditorit

Nëse auditori e konsideron të nevojshme të tërheqë vëmendjen e përdoruesve në një çështje të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila është sa e rëndësishme aq edhe thelbësore që ata të kuptojnë pasqyrat financiare, por ka dëshmi të mjaftueshme e të përshtatshme se çështja nuk përmban keq-deklarime materiale në pasqyrat financiare, auditori duhet të përfshijë paragrafin e Theksimit të çështjes në raportin e tij. Paragrafi për Theksimin e Çështjes duhet t'i referohet vetëm informacionit të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare.

Paragrafi i theksimit të çështjes duhet:

- të përfshihet menjëherë pas opinionit;
- të ketë titullin 'theksim i çështjes' ose ndonjë titull tjetër të përshtatshëm;
- të përmbajë një referencë të qartë ndaj çështjes që theksohet dhe të tregojë se në ç'pjesë të pasqyrave financiare mund të gjenden shpalosjet relevante që e përshkruajnë plotësisht çështjen; dhe
- të tregojë se opinionit i auditimit nuk është modifikuar për sa i përket çështjes të theksuar.

Nëse auditori e konsideron të nevojshme të komunikojë një çështje, përveç atyre që janë paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila, në gjykimin e auditorit, është e rëndësishme për përdoruesit në mënyrë që të kuptojnë auditimin, përgjegjësitë e auditorit apo raportin e auditimit, dhe me kusht që kjo nuk është e ndaluar me ligj ose rregullore, duhet të përpilohet një paragraf me titullin "Çështje të tjera", apo ndonjë titull tjetër të përshtatshëm. Ky paragraf duhet të paraqitet menjëherë pas opinionit dhe pas çdo paragrafi të Theksimit të çështjes.

Shënimet fundore

- ¹ Pajtueshmëria me autoritetet - pajtueshmëria me të gjitha ligjet, rregullat, rregulloret, standardet dhe praktikat e mira relevante në sektorin publik
- ² Raportet tjera janë kërkesë e nenit 8 të së Rregullores 01/2017 për Raportim Vjetor Financiar
- ³ Kolektivisht të referuara si pajtueshmëri me autoritetet
- ⁴ Çështja A dhe Rekomandimi A - nënkupton çështjet dhe rekomandimet e reja
Çështja B dhe Rekomandimi B - nënkupton çështjet dhe rekomandimet e përsëritura
Çështja C dhe Rekomandimi C- nënkupton çështjet dhe rekomandimet pjesërisht të përsëritura.
- ⁵ Buxheti Final - buxheti i aprovuar nga Kuvendi i përshtatur më pas nga Ministria e Financave
- ⁶ Pasqyrat financiare në sektorin publik përfshijnë po ashtu edhe pasqyrën(at) e ekzekutimit të buxhetit
- ⁷ Pajtueshmëria me autoritetet: pajtueshmëria me ligjet, rregulloret, standardet, apo praktikat e mira.

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJA REVIZIJE O GODIŠNJIM FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA
OPŠTINE KLINA ZA 2023. GODINU

Priština, maj 2024

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

- 1 Mišljenje revizije
- 2 Nalazi i preporuke
- 3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta
- 4 Napredak u sprovođenju preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde

Dodatak II: Objašnjenje različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Izveštaja o reviziji

1 Mišljenje revizije

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja Opštine Klina za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.¹

Ne-modifikovano mišljenje u finansijskim izveštajima

Završili smo reviziju godišnjih finansijskih izveštaja Opštine Klina (OK), koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i ostale izveštaje², za godinu koja se završila 31. decembra 2023.

Prema našem mišljenju, Godišnji finansijski izveštaji opštine Klina, predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su naknadni procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakona koji se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanih u odeljku Osnova za zaključak o usklađenosti, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta Opštine Klina bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa određenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakonodavstva primenljivog na subjekat revizije u kontekstu upotrebe finansijskih

sredstava.

Osnova za Zaključak o usklađenosti

- B1 Komisija za ocenjivanje nije ocenila prijave poljoprivrednika po kriterijumima raspisanim putem javnog poziva.
- B2 Za uplate u iznosu od 189,179 €, nisu ispoštovani koraci za obradu plaćanja.
- B3 Neplaćanje obaveza u zakonskom roku od 30 dana.

Opširnije pogledajte potpoglavlje 2.1 Pitanja koja utiču na zaključak o usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa o godišnjim finansijskim izveštajima

Predsednik Opštine odgovoran je za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Predsednik Opštine odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti (sa dopunama i izmenama) i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsednik Opštine je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Opštine Klina.

Odgovornosti Menadžmenta o Usklađenosti

Menadžment Opštine Klina je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih sredstava Opštine Klina u skladu sa Zakonom o upravljanju javnim finansijama i odgovornošću i svim ostalim važećim pravilima i propisima.³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže

materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Opštine Klina sa svim primenljivim politikama Opštine Klina, pravilima i propisima u vezi sa korišćenjem finansijskih resursa revidiranog subjekta.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Opštine Klina .
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke⁴

Tokom revizije, primetili smo oblasti gde su potrebna značajna poboljšanja, oko finansijskog upravljanja i kontrole. Evidentne slabosti su uočene u važnim finansijskim oblastima kao što su: pogrešna klasifikacija rashoda, procena prijava poljoprivrednika u suprotnosti sa javnim pozivom, kašnjenja u plaćanju faktura, koji su predstavljeni u nastavku na razmatranje u vidu nalaza i preporuke. Ovi nalazi i preporuke imaju za cilj da izvrše neophodnu korekciju finansijskih informacija predstavljenih u finansijskim izveštajima, uključujući obelodanjivanja u obliku napomena sa objašnjenjima, i da poboljšaju unutrašnje kontrole u vezi sa finansijskim izveštavanjem i usaglašenošću sa ovlašćenjima u vezi sa upravljanjem javnim sredstvima.. Mi ćemo pratiti ove preporuke tokom revizije sledeće godine.

Ovaj izveštaj je rezultirao sa osam (8) preporuka, od kojih su dva (2) nove, pet (5) ponovljene i jedna (1) delimično ponovljena.

Dok za status preporuka iz prethodne godine i nivo njihovog sprovođenja, vidi poglavlje 4.

2.1 Pitanja koja utiču na zaključenje usklađenosti

Pitanje B1 - Ne procenjivanje prijava poljoprivrednika po kriterijumima utvrđenim javnim pozivom

Nalaz

Prema dva Javna poziva za subvencionisanje poljoprivrednika sa mašinama za sejanje kukuruza (11.985 €) i mašinama za sejanje pšenice (12.190 €), između ostalog, zahtevalo se da korisnik bude stanovnik opštine, da poseduje zemljište, j traktor, da bude spreman da učestvuje sa 30% rashoda u poljoprivrednom mehanizmu, prioritet će imati poljoprivrednici koji u poslednje tri godine nisu imali koristi od bilo kog projekta opštine i donatora u saradnji sa opštinom, da ne budu korisnici više od jednog projekta u toku godine i ne može biti korisnik više od jednog člana porodične zajednice.

Prilikom ispitivanja procesa ocenjivanja dva javna poziva za subvencionisanje poljoprivrednika sejalicama, primetili smo da je komisija za ocenjivanje u obrascu za bodovanje koristila kriterijume koji nisu obuhvaćeni nijednim javnim pozivom kao što su: broj članova porodice, zaposlenost status, ekonomska situacija, ruralna i urbana podela, vlasništvo bunara.

Do toga je došlo kao rezultat nepoštovanja kriterijuma javnog poziva od strane komisije za ocenjivanje.

Uticaj

Subvencionisanje poljoprivrednika po kriterijumima koji nisu objavljeni u pozivu može štetiti transparentnosti jer su korišćeni

kriterijumi koji nisu objavljeni na javnim pozivima, a za koje podnosioci prijava nisu obavješteni.

Preporuka B1 Predsedavajući mora da obezbedi da će komisija za ocenjivanje ocenjivati prijave poljoprivrednika u skladu sa kriterijumima definisanim javnim pozivom.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B2 – Nepoštovanje koraka za obradu plaćanja u skladu sa Finansijskim pravilom

Nalaz Član 22 Finansijskog pravila br. 01/2013/MF – Trošenje javnog novca, definiše korake za proces plaćanja, gde se prvo podnosi zahtev za kupovinu, izdaje se nalog za kupovinu, vrši se prijem robe/usluge, a zatim ekonomski operater donosi račun za plaćanje.

Od 24 uzorka testiranih kao deo supstancijalnog testiranja u kategoriji roba i usluga, primetili smo da u devet (9) slučajeva u iznosu od 189,179 € nisu ispoštovani koraci za obradu plaćanja, gde su robe i usluge/nabavke su prvo prihvaćeni i faktura se zatim izdaje zalogom i nalogom za kupovinu.

Ovo je bilo kao rezultat neuspeha kontrola od strane kancelarije za finansije i nabavke pošto službenik za ugovaranje i kancelarija za nabavke nisu poštovali korake za obradu isplata u skladu sa finansijskim pravilom.

Uticaj Nepoštovanje koraka za obradu plaćanja može dovesti do povećanja opštinskih obaveza prema ekonomskim operaterima.

Preporuka B2 Predsednik mora da obezbedi da su unutrašnje kontrole ojačane u procesu izvršenja plaćanja. Uplate moraju biti obrađene prema hronologiji događaja i u punoj saglasnosti sa koracima definisanim finansijskim pravilom za trošenje javnog novca.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B3 – Zakašnjenje u naplati računa

Nalaz Član 39.1 Zakona o upravljanju javnim finansijama i odgovornosti predviđa da je „finansijski direktor budžetske organizacije odgovoran da obezbedi da se svi važeći računi i zahtevi za plaćanje za isporučenu robu i usluge i/ili radove za budžetsku organizaciju isplate u roku od trideset godina. (30) kalendarskih dana nakon prijema računa ili zahteva za plaćanje od relevantne budžetske organizacije”.

U četiri (4) slučaja u iznosu od 19,997€, primetili smo da opština

nije ispunila svoje finansijske obaveze u roku od 30 dana. Kašnjenja su bila do tri meseca od dana prijema računa.

Neplaćanje obaveza na vreme, nastalo zbog stupanja u finansijske obaveze bez planiranih budžetskih sredstava i nedostataka u upravljanju obavezama.

Uticaj

Kašnjenje u izvršavanju obaveza može prouzrokovati dodatne rashode opštini jer se može suočiti sa tužbama gde pored vrednosti fakture mora platiti i dodatne rashode uključujući kamatu, kamatu i sudske rashode.

Preporuka B3

Predsednik treba da poboljša upravljanje sredstvima kako bi osigurao da se finansijske obaveze izmire na vreme iu roku od 30 dana, uključujući izradu detaljne analize budžeta kako bi se izbegla kašnjenja u plaćanju računa.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.2.1 Prihodi

Prihodi koje je opština Klina ostvarila u 2022. godini iznosili su 1,385,801€. Oni se odnose na prihode od poreza na imovinu, prihode od građevinskih dozvola, administrativne takse, prihode od poslovnih aktivnosti, prihode od zakupnine itd. Pored prihoda koje je opština ostvarila, koji su prikazani u tabeli ispod, opština je primila i indirektno prihode koji su ostvareni sa centralnog nivoa (sudske kazne, šumske kazne i saobraćajne kazne) u ukupnoj vrednosti od 411,942€.

Pitanje C1 - Nedostaci u bazi podataka o obveznicima poreza na imovinu

Nalaz Zakon br. 06/L-005 o porezu na imovinu, član 12, navodi da je opština odgovorna za evidentiranje i upravljanje podacima o porezu na imovinu u registrima poreza na imovinu kao što je definisano podzakonskim aktom.

Iz revizije podataka o porezu na imovinu za 2022. godinu identifikovano je 528 poreskih obveznika objekata čiji je matični broj nedostajao na osnovni datum koji bi na osnovu imena, prezimena i imena roditelja potencijalno mogli biti korisnici nekih ranijih od dozvoljeni zakonski odbitak. Od ovog broja za 2023. godinu opština je uspjela da identifikuje i registruje 123 poreskih obveznika sa matičnim brojem.

Do toga je došlo kao rezultat neodgovarajućih kontrola i praćenja sektora poreza na imovinu radi verifikacije svih poreskih obveznika zgrada sa sopstvenim brojem.

Uticaj Nedostatak podataka o osnovnim datumima za lične brojeve poreskih obveznika može uticati na nezakonitu korist nekih ranijih poreskih obveznika, odbitak dozvoljen za primarno prebivalište.

Preporuka C1 Predsednik mora preduzeti neophodne radnje kako bi osigurao da baza podataka poreza na imovinu bude popunjena svim sopstvenim brojevima poreskih obveznika, kako bi se omogućila provera svih potencijalnih slučajeva na koje se može susresti privremene pogodnosti za primarno prebivalište.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2.2 Robe i usluge i komunalije

Završni budžet za robe i usluge i opštinu u 2023. godini iznosio je 2.017.996 €, od čega je potrošeno 1.952.127€. Oni se uglavnom odnose na rashode za gorivo, popravke i održavanje, snabdevanje gorivom, komunalije itd.

Pitanje A1 - Nedostatak dokumenata koji se odnose na uslove podobnosti u elektronskoj platformi javnih nabavki

Nalaz Tačka 47.16 Uredbe br. 001/2022 za javne nabavke predviđa da se „Provera podobnosti i kvalifikacija ponuđača vrši putem standardnog pisma B47 Zahtev za pojašnjenje ponude/prijave putem elektronske platforme“.

Primitili smo da dokumenti koji se zahtevaju u skladu sa uslovima podobnosti za pobjednika ugovora, kao što je provera od strane nadležnog suda, overa od strane PAK-a, nisu postavljeni na elektronskoj platformi za e-nabavke. Slučajevi su posmatrani u 13 ugovora.

Do toga je došlo nakon što je kancelarija za nabavke zahtevala od pobjednika ugovora da se predmetna dokumentacija u originalnom obliku dostavi opštinskoj kancelariji za nabavke, a ne elektronskoj platformi.

Uticao Nedostatak dokumenata o podobnosti na elektronskoj platformi utiče na nedostatak transparentnosti u procesu nabavke i nemogućnost dobijanja informacija elektronskim putem od ovlašćenih korisnika.

Preporuka A1 Predsednik treba da poveća kontrole u kancelariji za nabavke kako bi osigurao da se sva tražena dokumenta učitaju na elektronsku platformu javnih nabavki.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A2 - Evidencija upravljanja ugovorima ne putem platforme e-nabavke

Nalaz Stav 70.24.f. Uredbe br. 001/2022 o javnim nabavkama predviđa da „Menadžer ugovora obezbeđuje da se sve evidencije o upravljanju ugovorima pripremaju, čuvaju i arhiviraju u modulu za upravljanje ugovorima u elektronskom sistemu nabavki“.

Menadžera ugovora/projekta nisu održavali i arhivirali kroz elektronski sistem javnih nabavki upravljanje ugovorima i ocenjivanje učinka izvođača.

Do toga je došlo kao rezultat neodgovarajućih kontrola od strane projektnih menadžera da upravljaju ugovorima i vrše procenu učinka putem platforme za e-nabavke.

Uticaj Ne održavanje i arhiviranje ugovora kroz sistem javnih nabavki može uticati na neefikasno upravljanje ugovorima i ne pruža dovoljno mogućnosti menadžmentu da dobije blagovremene informacije u vezi sa napretkom i izvršenjem ugovora.

Preporuka A2 Predsednik treba da zahteva od svih projektnih menadžera da obezbede da se upravljanje ugovorima održava i arhivira kroz elektronski sistem javnih nabavki.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2.3 Kapitalne investicije

Završni budžet za kapitalne investicije u 2023. godini iznosio je 5,652,958 €, od čega je potrošeno 4,911,241€. One se uglavnom odnose na uređenje putne infrastrukture, izgradnju kanalizacije, izgradnju objekata itd.

Pitanje B4 - Pogrešna klasifikacija rashoda

Nalaz	<p>Član 18, stav 3 Finansijskog pravila br. 01/2013/MF o trošenju javnog novca, predviđa da „Rashodi treba da imaju adekvatne kodove, određene Administrativnim uputstvom o planu računovodstva. U računovodstvenom planu Trezora definisane su odgovarajuće kodove i kategorije rashoda koje OB moraju primeniti.</p> <p>Opština je pogrešno klasifikovala rashode, gde je platila 30.000 € iz ekonomske kategorije kapitalnih investicija, koji po prirodi spadaju u subvencije i transfere. Plaćeni rashodi se odnose na nabavku građevinskog materijala za zajednice i izgradnju kuća za društvene prilike.</p> <p>Do toga je došlo kao rezultat pogrešnog planiranja rashoda tokom izrade budžeta od strane opštine i usvajanja budžeta od strane Ministarstva finansija.</p>
Uticaj	<p>Neadekvatna klasifikacija rashoda utiče na precenjivanje/potcenjivanje rashoda u različitim kategorijama, kao i na netačno prikazivanje rashoda u GFI.</p>
Preporuka B4	<p>Predsednik mora osigurati da se rashodi planiraju i realizuju u skladu sa adekvatnim ekonomskim kategorijama, kako bi se omogućilo njihovo fer izveštavanje prema računovodstvenim standardima javnog sektora u skladu sa računovodstvenim planom.</p> <p>Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)</p>

2.2.4 Računi potraživanja

Opština je 2023. godine na računima GFI prikazala računa potraživanja u iznosu od 3,740,688 €.

Pitanje B5 – Slabosti u upravljanju računa potraživanja

Nalaz član 26 Zakon br. 06/L-005 o porezu na nepokretnosti predviđa da opština, Ministarstvo finansija i nadležni izvršni organi imaju ovlašćenja da naplate neplaćene poreske obaveze koje prelaze iznos od 10 €. Takođe, u Odlukama o obavljanju poslovne ili profesionalne delatnosti, utvrđeno je da se plaćanje navedenog tereta vrši u dve rate: prva rata se plaća do 15.06. tekuće godine, dok se druga rata plaća do 15.12. tekuće godine.

Uprkos činjenici da je opština tokom 2023. godine preduzela radnje za naplatu dugova slanjem završnih obaveštenja dužnicima, ukupna potraživanja u odnosu na prethodnu godinu (3,199,211€), porasla su na 3,740,688€, sa razlikom od 541,477€ ili oko 17% . Najveći rast je zabeležen kod poreza na imovinu kao i poreza za obavljanje delatnosti.

Identifikovane slabosti u vezi sa potraživanjima su posledica neefikasnih unutrašnjih kontrola u njihovom upravljanju i naplati.

Uticaoj Nedostatak naplate izračunatih prihoda na vreme utiče na nivo prikupljenih sredstava za opštinski budžet i negativno se odražava na finansiranje i realizaciju projekata iz sopstvenih prihoda.

Preporuka B5 Predsednik opštine mora da obezbedi da će službenici u relevantnim odeljenjima intenzivirati radnje i preduzeti sve mere za naplatu potraživanja i smanjenje njihovog trenda rasta tokom godina.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta

Uzeli smo u obzir izvore budžetskih sredstava, utrošak sredstava i prikupljene prihode po ekonomskim kategorijama. Ovo je istaknuto u sledećim tabelama:

Tabela 1. Troškovi prema izvorima budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ⁵	2023 Troškovi	2022 Troškovi	2021 Troškovi
Izvori fondova	13,051,595	15,568,207	14,691,283	11,547,857	11,134,682
Grant Vlade – Budžet	11,677,821	12,337,344	12,048,247	9,910,436	10,065,557
Finansiranje putem zaduživanja	0	0	0	97,023	23,911
Prenete iz prethodne godine	0	1,322,988	1,227,234	850,471	482,004
Sopstveni prihodi	1,373,774	1,373,774	951,375	663,127	542,080
Unutrašnje donacije	0	104,122	37,023	21,362	16,130
Spoljne donacije	0	429,979	427,403	5,438	5,000

Završni budžet u odnosu na početni budžet je povećan za 2,516,612 €. Ovo povećanje je rezultat odluka Vlade, prenosa sopstvenih prihoda iz prethodne godine, kao i donacija.

Opština je potrošila oko 94% završnog budžeta, što predstavlja dobar učinak budžeta.

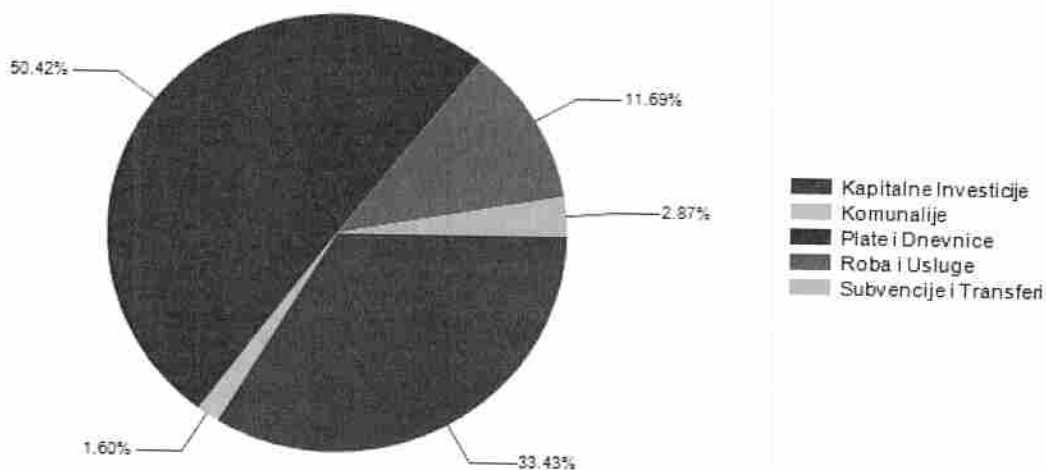
Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2023 Troškovi	2022 Troškovi	2021 Troškovi
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama	13,051,595	15,568,207	14,691,283	11,547,857	11,134,682
Plate i Dnevnice	6,753,688	7,416,450	7,406,952	6,441,464	6,700,218
Roba i Usluge	1,660,000	1,782,812	1,716,951	1,340,624	1,211,429
Komunalije	200,000	235,184	235,176	166,972	179,399
Subvencije i Transferi	400,000	480,803	420,963	401,429	345,109
Kapitalne Investicije	4,037,907	5,652,958	4,911,241	3,197,368	2,698,527

Objašnjenja za promene u budžetskim kategorijama su data u nastavku:

Završni budžet za plate i dnevnice je povećan za 662,763 €, u poređenju sa početnim budžetom. Ovo povećanje dolazi od odluka Vlade Kosova u iznosu od 659,524€ za sprovođenje novog zakona o platama, kao i povećanje od 3,239 €, od granta donatora. Završni budžet za robu i usluge je povećan na 122,812€. Ovo povećanje je rezultat prenosa nepotrošenih sopstvenih prihoda iz 2022. Završni budžet opštine je povećan za 35,184 €. Ovo povećanje je napravljeno od sopstvenih prihoda prenetih za pokrivanje neizmerenih obaveza. Konačni budžet za subvencije je povećan za 80,803€, od ove vrednosti: 55,884 € je povećanje od internih donacija (učešće građana) kao i povećanje od 24,919 €, od prenošenja neutrošenih sopstvenih prihoda iz 2022.godina. Završni budžet za kapitalne rashode u poređenju sa početnim budžetom je povećan za 1,615,051 €. Ovo povećanje dolazi kao rezultat prenosa nepotrošenih sopstvenih prihoda iz 2022. godine za 1.140.073 € i povećanja od donacija za 474.978 €.

Sredstva potrošena u 2023. godini za ekonomski preporod su 8.172 €, uglavnom su opredeljena za zdravstvene dodatke.

Planirani sopstveni prihodi za 2023. godinu iznosili su 1.373.774 €, dok je ostvareno 1.385.801 €. Oni se odnose na prihode od poreza na imovinu, prihode od građevinskih dozvola, administrativne takse, prihode od poslovnih aktivnosti, prihode od zakupnine itd. Takođe, za 2023. godinu opština je primila prihode od saobraćajnih kazni i sudskih kazni u ukupnom iznosu od 411.942 €. Ovi prihodi nisu uključeni u donju tabelu jer ih planiraju i realizuju resorna ministarstva.

Tabela 3. Prihodi (u €)

ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT - NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE - NATIONAL AUDIT OFFICE

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2023 Prijemi	2022 Prijemi	2021 Prijemi
Ukupno prihodi	1,373,774	1,373,774	1,440,250	1,208,535	1,365,338
Poreski prihodi	603,604	603,604	621,791	453,281	488,481
Neporeski prihodi	770,170	770,170	818,459	755,254	876,857

4 Napredak u sprovođenju preporuka

Izveštaj revizije za GFI za 2022.godine rezultirao je sa 12 preporuka. Opština je pripremila Akcioni plan, koji predstavlja način na koji će implementirati date preporuke. U Skupštini opštine razmatran je revizorski izveštaj za 2022. godinu. Do kraja naše revizije, pet (5) preporuka je sprovedeno, jedna (1) je delimično sprovedena, jedna (1) je zatvorena i pet (5) preporuka još uvek nije sprovedeno, kao što je prikazano na grafikonu 2, ispod. Za potpuniji opis preporuka i načina na koji su one adresirane, pogledajte Tabelu 4 (ili Tabelu preporuka).

Grafikon 2. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

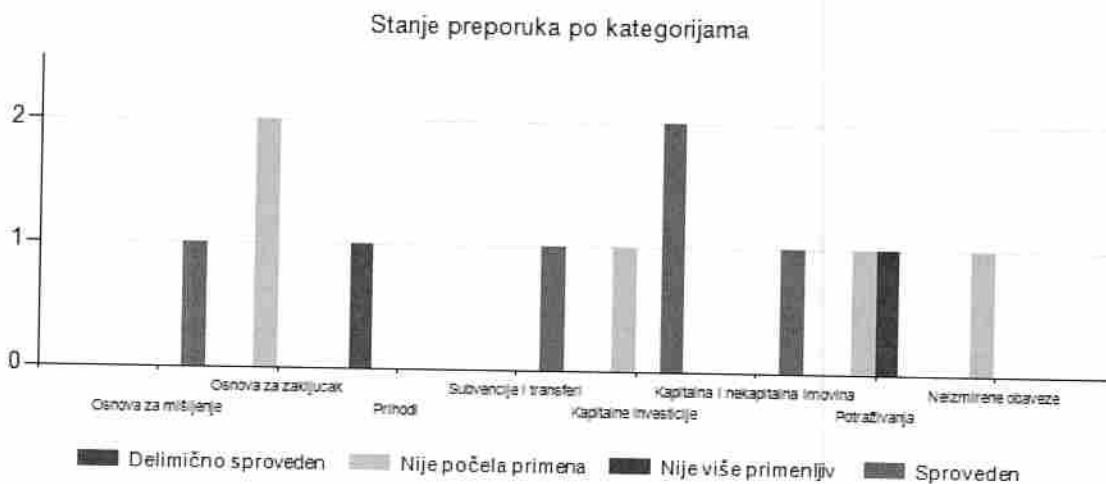

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine

Br.	Oblast Revizije	Preporuke iz 2022 godine	Preduzete akcije	Status
1.	Osnova za mišljenje	Predsednik mora osigurati da se registar imovine ažurira tako da sadrži samo imovinu u vlasništvu opštine. Takođe, da obezbedi da vrednost imovine prikazane u GFI opštine bude tačna.	Opština je preduzela mere i uklonila imovinu sa opštinskog registra, prenevši je na korisnike.	Implementirano
2.	Osnova za zaključak	Predsednik mora da obezbedi da se pre raspisivanja javnih poziva za subvencije poljoprivrednika izvrši odgovarajuća analiza kriterijuma kako bi se oni objavili, a komisije za ocenjivanje temeljno procenile prijave u odnosu na njih.	Takođe tokom 2023. godine bilo slučajeva da je komisija za ocenjivanje prijava poljoprivrednika tokom evaluacije promenila kriterijume za ocenjivanje. Kriterijumi koje je utvrdila komisija nisu bili isti kao	Implementacija nije počela

			kriterijumi predviđeni javnim pozivom.	
3.	Osnova za zaključak	Predsednik mora da obezbedi da su unutrašnje kontrole ojačane u procesu izvršenja plaćanja. Uplate moraju biti obrađene prema hronologiji događaja i u punoj saglasnosti sa koracima definisanim finansijskim pravilom za trošenje javnog novca.	Identifikovali smo iste slučajeve kao i prošle godine.	Implementacija nije počela
4.	Prihod	Predsednik mora preduzeti neophodne radnje kako bi osigurao da baza podataka poreza na imovinu bude popunjena svim sopstvenim brojevima poreskih obveznika, kako bi se omogućila provera svih potencijalnih slučajeva na koje se može susresti privremene pogodnosti za primarno prebivalište.	Preporuka je delimično sprovedena i još uvek postoje nedostaci u matičnim brojevima poreskih obveznika u Protax sistemu.	Delimično sprovedeno
5.	Subvencije i transferi	Predsednik treba da poveća kontrole kako bi se osiguralo da službenici koji su uključeni u procese dodele subvencija budu dobro informisani o zahtevima Uredbe, kako se gore navedeni propusti ne bi ponavljali i da se ona s punom preciznošću primenjuje.	Opština je preduzela mere da poštuje kriterijume Javnog poziva i nismo naišli na pitanja vredno pažnje.	Implementirano
6.	Kapitalne investicije	Predsednik mora osigurati da se rashodi planiraju i realizuju u skladu sa adekvatnim ekonomskim kategorijama, kako bi se omogućilo njihovo fer izveštavanje prema računovodstvenim standardima javnog sektora u skladu sa računovodstvenim planom.	Čak i tokom 2023. godine troškovi su pogrešno klasifikovani.	Implementacija nije počela
7.	Kapitalne investicije	Predsednik mora da obezbedi da prilikom imenovanja menadžera ugovora, odmah nakon potpisivanja ugovora, plan upravljanja ugovorom potpišu obe strane, u skladu sa zakonskim zahtevima.	Iz testiranja naših uzoraka pokazalo se da postoji plan upravljanja ugovorom za sve ugovore.	Implementirano
8.	Kapitalne investicije	Predsednik mora da obezbedi da se nadležna odelenja pre	Nismo naišli na probleme u našim	Implementirano

		potpisivanja ugovora dogovore o izradi dinamičkog plana za završetak radova, kako ne bi došlo do kašnjenja.	uzorcima.	
9.	Imovina	Predsednik mora osigurati da se registri imovine pregledaju kako bi se evidentirala sva imovina koja je registrovana kao investicije u budućnosti i koja je završena kao projekti i tehnički prihvaćena. Takođe, potrebno je izvršiti izmene u računovodstvenom registru, tako da se menja klasa tih sredstava i primenjuje amortizacija po normativima utvrđenim propisom.	Opština je sprovela preporuku tako što je evidentirala imovinu u skladu sa zakonskim zahtevima.	Implementirano
10.	Računi potraživanja	Predsedavajući mora da obezbedi da službenici preduzmu mere za kompletiranje dosijea dužnika tako da postoje dokazi koji pružaju garanciju da su iznosi RP dostavljeni tačni.	Skupština opštine je odlučila da oprostí ova potraživanja.	Više nije primenljivo
11.	Računi potraživanja	Predsednik opštine mora da obezbedi da će službenici u relevantnim odeljenjima intenzivirati radnje i preduzeti sve mere za naplatu potraživanja i smanjenje njihovog trenda rasta tokom godina.	Iako je entitet preduzeo radnje za naplatu potraživanja, tokom 2023. godine nastavljen je trend povećanja R/P.	Implementacija nije počela
12.	Neizmerene obaveze	Predsednik mora osigurati da se sve fakture i obaveze plate u zakonskim rokovima kako ne bi oštetio opštinski budžet dodatnim troškovima izvršenja.	Neophodne radnje za obraćanje ove preporuke nisu preduzete.	Implementacija nije počela

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

Vlora Spanca, Generalna Revizorka

Agron Fetiu, Pomoćnik Generalnog Revizora

Lavdim Maxhuni, Direktor revizije

Florim Beqiri, Vođa tima

Mexhit Ferati, Član tima

Muharrem Qyqalla, Član tima

Dodatak I: Pismo potvrde

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIC OF KOSOVO
REPUBLIKA KOSOVO

KOMUNA E KLINËS
MUNICIPALITY OF KLINA
OPŠTINA KLINA

www.komuna-klina.org

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2023 dhe për zbatimin e rekomandimeve.

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

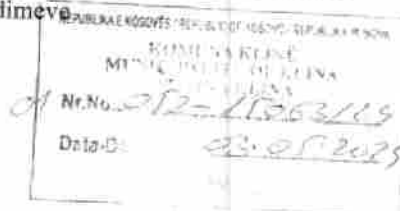
Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Klinës, për vitin 2023 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Z. Zenun Elezaj,

Kryetar i Komunës së Klinës,

Data:

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁵ treba da sadrži jasnu izjavu mišljenja koja se odnosi na finansijske izveštaje, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši i radi procene usaglašenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa vlastima⁶, što rezultira zaključkom o usklađenosti.

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

(odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

Ne-modifikovano mišljenje

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi jedno **ne-modifikovano mišljenje** revizije ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Modifikovanje mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije. Modifikovana mišljenja mogu biti:

- Modifikovane (kvalifikovane)
- Protivne, ili
- Odbijene

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusaglašenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Završne beleške

- ¹ Usklađenost sa vlastima - usklađenost sa svim relevantnim zakonima, pravilima, propisima, standardima i dobrim praksama u javnom sektoru
- ² Ostali izveštaji su zahtev člana 8 Uredbe 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju
- ³ Kolektivno se naziva kao usklađenost sa vlastima
- ⁴ Pitanje A i Preporuka A - znači nova pitanja i preporuke
Pitanje B i Preporuka B - znači ponovljena pitanja i preporuke
Pitanje C i Preporuka C - znači delimično ponovljena pitanja i preporuke.
- ⁵ Konačni budžet - budžet koji usvaja Skupština i naknadno prilagođava Ministarstvo finansija
- ⁶ Finansijski izveštaji javnog sektora takođe uključuju izveštaj(e) o izvršenju budžeta
- ⁷ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.